

13.6.2013

Kepa ry:n ja Finnwatch ry:n lausunto eduskunnan hallintovaliokunnalle koskien Euroopan komission ehdotusta direktiiviksi rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun ja terrorismin rahoitukseen ja asetukseksi maksajaa koskevien tietojen toimittamisesta varainsiirtojen mukana (EU/2012/1768)

Kepa ry ja Finnwatch ry katsovat, että rahanpesudirektiivin uudistus tarjoaa oivan mahdollisuuden lisätä yritys- ja pankkisektorin avoimuutta sekä suitsia veronkiertoa. Rikollisen rahan pesussa hyödynnetään usein samoja rakenteita ja käytäntöjä kuin verojen ja muiden lakisäätteisten velvoitteiden välttelyssä.

Hallitus toteaa ohjelmassaan omistussuhteiden julkisuuden ja läpinäkyvyyden olevan tärkeä osa harmaan talouden torjuntaa. Lisäksi Suomi on sitoutunut edistämään automaattista verotietojen vaihtoa EU- ja kv-tasolla (Pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen ohjelma, s. 15–16). Tietojen vaihto on kuitenkin mahdotonta sellaisten valtioiden kanssa, joissa todellisia omistustietoja ei vaadita tai rekisteröidä.

Suomen tulee kannassaan komission direktiiviehdotukseen toimia johdonmukaisesti suhteessa maamme kehityspoliittisiin tavoitteisiin, joihin lukeutuu kehityksmaista tapahtuvan sääntelemättömän pääomapaon hillitseminen ja veroparatiiseihin puuttuminen (Kehityspoliittinen toimenpideohjelma 2012, s. 6). Arvioiden mukaan kehityksmaista pakenee veronkierron ja -välttelyn takia 680–800 miljardia euroa vuosittain. Osa tästä johtuu rahanpesusta.

Rahanpesun mahdollistavat järjestelyt ja salaisuusrakenteet supistavat myös Suomen ja muiden EU-maiden veropohjaa, kun osa veronalaisesta varallisuudesta katoaa viranomaisten ulottumattomiin.

1. Suositus koskien omistussuhteiden läpinäkyvyyttä

Direktiiviehdotus velvoittaa yritykset selvittämään itse tosiasiallisen omistajansa tai edunsaajansa sekä tarjoamaan nämä tiedot tarvittaessa viranomaisille. Lisäksi komissio ehdottaa tosiasiallisen omistajuuden tai edunsaajaksi luokitellun aseman omistusosuudeksi 25 prosenttia.

Ehdotetussa muodossaan direktiivi ei takaa viranomaisille toimivan verovalvonnan edellyttämää tiedonsaantia tai edunsaajatietojen julkisuutta. Käytännössä tiedonantovelvollisuuden laiminlyönti on edelleen vaivatonta esimerkiksi nimellishallinnointiin perustuvien omistusjärjestelyiden avulla. Ongelmaan on kiinnitetty huomiota myös eduskunnan tarkastusvaliokunnan vuonna 2010 julkaisemassa Suomen kansainvälistyvä harmaa talous -selvityksessä.

Omistussuhteiden riittävän läpinäkyvyyden takaamiseksi Suomen tulisi ajaa julkisia rekistereitä, joihin kootaan kaikkien pankkitilien ja yritysten taustalla olevien tosiasiallisten omistajien tai edunsaajien tiedot heidän luotettavan tunnistamisensa mahdollistavassa muodossa ja laajuudessa.

2. Suositus koskien maiden välistä tiedonvaihtoa

Direktiiviehdotus säilyttää kansainvälisen verotietojen vaihdon erilliseen ja yksilöityyn viranomaispyyntöön perustuvana. Ehdotetussa muodossaan tiedonvaihto säilyisi hallinnollisesti hankalana, kalliina ja tehokkaan valvonnan kannalta puutteellisena.

Kansainvälisessä keskustelussa on viime aikoina voimakkaasti painotettu automaattisen, kattavan ja monenkeskisen tiedonvaihtojärjestelmän tarpeellisuutta.

Suomen hallitus on ohjelmassaan sitoutunut automaattisen tiedonvaihdon edistämiseen ja käyttöönottoon kansainvälisesti. Suomi on myös ilmaissut julkisen tukensa esimerkiksi OECD:n piirissä valmisteltavalle monenkeskiselle tiedonvaihtostandardille, joka toteutuessaan olisi yksi tehokkaimmista työkaluista taistelussa kansainvälistä veronkiertoa ja rahanpesua vastaan.

Toimiakseen johdonmukaisesti julkilausuttujen ja muissa yhteyksissä ajamiensa tavoitteiden kanssa Suomen tulisi rahanpesudirektiivin käsittelyssä edistää paitsi mahdollisimman kattavaa EU:n sisäistä automaattista tiedonvaihtoa, myös laaja-alaisen monenkeskisen tiedonvaihtojärjestelmän kehittämistä.

Lisätiedot

Henri Purje
Tutkija
Finnnwatch ry
henri.purje@finnwatch.org
040 410 9710

Eva Nilsson
Kehityspoliittinen asiantuntija
Kepa ry
eva.nilsson@kepa.fi
050 317 6724